

Ezeket az adatokat a boszniai német lutheránusok lapjából sikerült megszerezni. Minden részlet onnan van átvéve.

Nagytisztetű Jurányi Gusztáv, a magyar fővárosban Budapesten született 1856. április 1-én. Nemsokára azonban Lipcsébe, a német ipar és kereskedelem virágzó nagyvárosába költöznek szülei és így az ő iskoláztatása is Németországban veszi kezdetét. Itt végzi el a középiskolát: a gimnáziumot. A kitűnő érettségi után szíve visszavonzza a szülőföldre, ahol a budapesti református teológiának lesz szorgalmas és szerény növendéke.

Már egész fiatalon a szörvényekben és az idegenben élő hittestvérek lelki gondozása érdekli. Az a vágy, hogy a diaszporákban szolgáljon nem hagy-

ja véglegesen megtelepedni a szülőföldön. Néhány esztendő, mint segédlelkész, több egyházban letölt ugyan, sőt a pápai főiskolán két évig a német nyelv és irodalom tanítását is jó eredménnyel ellátja, — szíve mégis messzire vágyik: a szétszórt csontok közé, azokat akarja egybegyűjteni, azokat akarja megeleveníteni. Örömmel ragadja meg azért az alkalmat, amikor a hívó szó elhangzik Amerikából.

Amerikai munkamezőn.

Harmincnégy éves korában, 1890 őszén érkezik meg Amerikába. November huszonöt, nagy nap az ő életében, mert akkor avatja lelkipásztorrá a Reformed Church Erie egyházmegyéje. Munkáját először a west sidei magyar kálvinisták között kezdi meg. Ott tartja az első magyar istentiszteletet is, a német reformátusok templomában. Rev. Roentgen, a német lelkipásztor minden munkájához örömmel nyújt segédkezet. A munka azonban nem hozza meg a várt eredményt. Még nem volt érett a mező az aratásra. Tizenöt esztendőnek kellett elmulni még addig, hogy a west sidei magyarok között is egyházalapításról és rendszeres lelki munkáról lehessen beszélni.

A látszólagos sikertelenség nem keseríti el a buzgó lelkipásztort. Átköltözik a fejlődő Clevelandnak keleti oldalára és új buzgósággal és reménységgel lát neki a munkának. A si-

*) originally they came from there

ker nem marad el. A látogatósoknak és a német református templomban megtartott magyar istentiszteleteknek gyümölcsképpen, 1891. május 3-án megalkult a Clevelandi Első Magyar Református Egyház. A megalakulás színhelye a mai 79-ik és Rawlings uccák sarkán lévő német református templom volt. Az alapító tagok száma 50—60 között mozgott.

Saját temploma nélkül nem tud egyház fejlődni és boldogulni. A német reformátusok szívesen látták ugyan a magyarokat és készségesen adtak alkalmat a szolgálatokra, azonban — különösen a nagy ünnepek idején — szinte lehetetlen volt a gyarapodó magyarok istentiszteletéi számára, megfelelő időben alkalmat nyújtani. Ugy a pásztor, mint a gyülekezet vágyva vágyott arra, hogy meglegyen a magyar kálvinistáknak a saját templomuk.

A telekvétel volt az első. 1893. februárjában vette birtokába az egyház azt a telket, amelyen nemcsak az első, hanem a második templom is felépült.

A templom építéshez az alapkövet 1894. szeptember 23-án helyezte el a gyülekezet Nagytiszteletű Jurányi Gusztáv vezetésével. Az új templom felavatása 1894. november 25-én volt, szép egyházi és világi ünnepély keretében.

Az alapító lelkész azonban már nem volt jelen a templomavatáson. Az építkezéssel kapcsolatos sok tusakodás és vitaközlés igen elbusította Jurányit és állásáról lemondott. Az avatást már az új lelkipásztor: Harsányi Sándor végezte.

A clevelandiak alapító lelkipásztorát egyházi hatósága Trentonba rendelte missziói

munkára. Azonban ez az elhelyezkedése sem volt végleges. Vágyott vissza az öreg Európába. Az is azonban igen valószínűnek látszik, hogy az amerikai magyar élet sok küzdelme, baja és félreértése igen megviselte a buzgó lelkipásztort. Csendes, szerény, a mély lelki életet kedvelő egyéniség volt Jurányi. Az amerikai bevándorló magyarok sok bajjal küzdő egyházai alig adhatták meg az olyan munkakört, ahol ő teljes lelki örömmel tudott volna dolgozni. Ezért határozta el, hogy visszatér Európába.

Vissza az ősi földre.

Alig egy évtizedes amerikai munka után, Magyarországra tért vissza Jurányi Gusztáv. Csaknem egy fél évtizedet, mint segéd és helyettes lelkipásztor szolgált különböző magyarországi egyházakban. A verbászi német egyházban, a nagynevű Kármán mellett teljesített szolgálatot.

Mint minden lelkipásztor, úgy ő maga is, saját gyülekezete után vágyott. Elsősorban olyan egyházba, amely alkalmat nyújt az ő csendes és zárkózott lelkének az elmélyedésre és tanulmányozásra. Ezért megy lelkipásztornak Boszniába.

Boszniában.

A boszniai bekebelezés után sok német család vándorolt ki Boszniába a mult század utolsó negyedében. Ezek legnagyobb részt lutheránusok voltak. Volt közöttük azonban — bár nem nagy számmal — református család is. Így munkálkodtak azért Istennek országáért egy gyülekezetben, Boszniában csaknem mindenütt, az evangélikusok és reformátusok. Mivel azonban az előbbieket voltak nagyobb számban, azért ezek az egyházak a lutheránus fenha-

tóság alatt sáfárcodtak. A református lelkipásztor: Jurányi Gusztáv is, lutheránus fenhatóság alatt szolgált.

Petrovopolje volt az első szolgálati helye. 1904-ben kezdi meg munkásságát ezen a legrégibb boszniai német telepen. Tizenhét nehéz esztendőt szolgál itt és felépíti a már régen tervezett új templomot. Az első világháborúban Bosznia újra és újra hadszíntér volt. Rengeteget szenvedett és nélkülözött úgy a gyülekezet, mint lelkipásztora. Ő azonban hűen kitartott ezen a veszedelmes örhe-lyen.

1921-ben a kis branjevoi német egyház hívja meg lelkipásztorául. A templom szép helyen, a Drina folyó mellett fekszik. Csak nagy a szegénység a hie-vek között ebben az egyházban. Tizenhét esztendőt szolgál itt is Jurányi Gusztáv.

Nyugalomban.

A hosszú és fárasztó szolgál-
lat után, 1937-ben nyugállo-

mányba helyezi egyháza főható-
sága Nagytiszteletű Jurányit. A nagyon szerény nyugdíjból nyugodtan él Petrovácon, aho-
va a nyugalom idejére költö-
zött. Egészen egyedül volt, mert
nőtlen maradt. Ugy érezte,
hogy szabadabban és nagyobb
eredménnyel tud dolgozni, ha
nem köti le család és gyermek.
Elfáradva, egyedül élt még né-
hány esztendőt, amíg aztán az
Ur meg nem pihentette fáradt,
nagy gyermekét: 1940. április
15-én.

“Az igaz emlékezete áldott.”

Amikor az Első Egyház
aranyjubileumi évére visszate-
kintünk, hálát adunk Istennek
az alapító lelkész munkásságá-
ért. Az áldást Ő adta a megkez-
dett munkára.

A nyolcvanegyedik évében el-
hunyt lelkipásztor porrései a
boszniai temetőben pihennek.
Lelkének Isten örök üdvösséget
adott. Emlékét szeretettel őrzi
az Első Egyház népe.